

ویژگی و دانستنی‌های شب قدر

عبادت شب قدر

از حضرت ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول صلی الله علیه وسلم فرمود:

«وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ» (رواه البخاری فی کتاب الجمعة)

ترجمه: و کسی که با اخلاص کامل شب قدر را به عبادت الله متعال سپری نماید، گناهان گذشته وی معاف می‌شود.

نزول قرآن در شب قدر

از بزرگ‌ترین ویژگی‌های شب قدر نزول قرآن است؛ چنانچه الله متعال فرموده است:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ [قدر: 1]

ترجمه: بی‌گمان که ما فرو فرستادیم قرآن را در شب قدر.

از محتوای نصوص واضح می‌شود که الله متعال روزه ماه رمضان را بخاطر سپاس‌گذاری از نعمت "نزول قرآن" بر ما فرض گردانیده و شب مشخص نزول قرآن را بخاطر اهمیت این حادثه بزرگ و عظیم، "شب قدر" نامیده و عبادت آن را بهتر از هزار ماه (معادل عمر انسان) شمرده است.

اهمیت شب قدر:

﴿لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ﴾ [قدر: 3]

ترجمه: شب قدر بهتر از هزار ماه است.

عمل نیک در شب قدر بهتر از عمل نیک در هزار ماه بدون شب قدر (83 سال و 4 ماه) است. لذا اهمیت شب قدر به دلیل کار مهم و سرنوشت‌سازی بوده که در آن مقدر شده است (نزول قرآن)؛ در غیر آن شب‌ها همه یکسان اند و تفاوتی میان آن‌ها وجود ندارد. بناءً قرآن در شبی نازل شده که شب ارزش‌هاست؛ نه شب بی‌ارزش. چرا این شب "شب قدر" است؟ برای آن که قرآن مجید در آن شب نازل شده است.

شب سرنوشت‌ساز

﴿تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ﴾ [قدر: 4]

ترجمه: در آن فرشتگان با جبرئیل (علیه السلام) به اذن پروردگارشان فرود می‌آیند، برای پرداختن و سامان دادن هر امری که الله (متعال) آن را تا سال آینده مقدر کرده است.

چون قرآن مجید سرنوشت‌ساز در این شب نازل شده، سرنوشت انسان‌ها، ملت‌ها و جامعه‌ها در روشنایی قوانین و نظام همین کتاب رقم زده می‌شوند؛ کسی که پاس این شب را داشت و به نعمت عظیم الهی، که در این شب شامل حالش شده احترام گذاشت، به آن ایمان آورد و نظام آن را معیار زندگی و رهنمود حیات خویش قرارداد، به عزت و سربلندی دنیا و آخرت می‌رسد و کسی که به مخالفت آن قدم نهاد، زبون و ذلیل می‌شود.

هدف از نزول فرشتگان در شب قدر

در این شب فرشته‌هایی از هر صنف و گروهی و مؤظف بر هر کاری همراه با جبرئیل علیه السلام بر زمین فرود می‌آیند و به فرمان الهی همه انسان‌ها را "ارزیابی" می‌نمایند و موضوع هر انسان را در رابطه به این شب و مظلوف آن، تطبیق نظام قرآن در زندگی‌اش، شناسائی می‌کنند و سرنوشت او را با توجه به آن رقم می‌زنند.

فرشتگان به سراغ چه کسانی می‌روند

این شب تا طلوع فجر پیام سلامتی و نجات از هراقبت بوده و فرشته‌ها به سراغ کسانی می‌روند که در جستجوی سلامتی از طریق رهنمودهای قرآن است و احکام قرآن را مقیاس و معیار اعمال خویش قرار داده و با تلاش‌های خستگی‌ناپذیر می‌کوشد احکام قرآن را با طریقه مشخص آن در تمام جهان تطبیق نماید تا فتنه و شرک ناپود شوند و دین و عبادت تنها برای الله سبحانه و تعالی باشد و بس.

شب قدر سلامتی برای چه کسانی است

﴿سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ﴾ [قدر: 5]

ترجمه: آن شب، شب سلامت و رحمت (و درود فرشتگان بر مؤمنان شب زنده‌دار) تا طلوع صبح است.

اگر تصمیم گرفتی که قرآن را مشعل و رهنمای زندگی قرار دهی، در آن صورت این شب بهتر از همه عمر توست. ولی اگر قرآن را ارج نگذاشتی، نعمتی را که شب قدر ظرف آن بود، نشناختی، به هدایات آن عمل نکردی، با دشمنان نظام قرآن پیمان دوستی و تعاون بستی، در پی تطبیق احکام آن نکوشیدی و از گفتن کلمه حق ساکت ماندی، هرگز شب قدر را نخواهی یافت و شب زنده‌داری‌های تو به امید نیل به "شب قدر" به نتیجه و هدفی نخواهد رسید.

دعائی که در شب قدر گفته می‌شود

در سنن ابن ماجه از حضرت عائشه صدیقه رضی الله عنها روایت است که گفت: از رسول الله صلی الله علیه وسلم پرسیدم که اگر شب قدر را دریابم چه بگویم؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود؛ بگو:

«اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي»

ترجمه: یا الله! تو عفو کننده هستی، عفو را دوست داری، پس مرا عفو کن.